

Bánk bánja a tragédiát

**és Hevesi szinigazgató eszméje nyomán ezennel
modern alapokra helyezkedik.**

Mint ismeretes, Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója a „Bánk bán” átdolgozását tervezi. Minthogy, szerinte, a „Bánk bán” nem felel meg a modern követelményeknek s nem kelti azt a hatást, amit manapság a legnagyobb magyar tragédiának kelteni illenék. A „Bánk bán” modernizálása szerfölött aktuális lévén, házi tragédia-foltozónk az alábbi kis tatarozást ajánlja Hevesi Sándor figyelmébe.

A mai pesti követelményeknek egészen megfelelő tippek ezek, miket itt szerényen átnyújtunk. A hatás nem fog elmaradni, azt garantáljuk.

Az átalakítást kezdjük talán ott, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között könnyelmű pazarlás annyi sok szereplőt a tragédiába beereszteni. II. Endre magyarok királya, Gertrud királyné, Ottó herceg, Bánk bán, Melinda, Petur, Bi-

berach és Tiborc bőven el tudják látni a hivatalt. A többieknek B-listázását vagyunk bátrak ajánlani. Talán valami más tragédiában sikerül elhelyezkedniök. Vajh adná a magyarok Istene, hogy valaha minden tragédiák és komédiák szereplői kenyérhez jutnának.

De félre könnyek, lássunk munkához.

Tehátlan Béla, Endre, Mária, a királyi pár gyermekei menhelyben helyeztetnek el, úgyszintén Bánk úr fiacskája, a kis Soma. Mikhál bán és Simon bán, mint magukkal tehetetlen aggastyánok — a kihálási státusba kerülnek.

Az „Egyj Zászlós Úr” elnevezésű úrnak, bizalmas értesülésünk szerint, megélhetéséhez elegendő vagyona van. Myska bán, a királyfiak nevelője és Solom mester, ennek fia, mint fölös tanerök végkielégítéssel elbocsáttatnak, azzal,

hogy az öreg úr valami magántanintézetnél próbáljon elhelyezkedni, míg Solom mester esetleg levanteoktatónak felvétetik. Bendeiben Izidorának manikűrüzletet nyitunk az „Egy Udvarnikot“ pedig beprotezsáljuk pincérnek a Beretvásba.

Egyéb szereplők: Zászlós urak vendégek, udvarnikok, udvari aszszonyok, ritterek, békételenek, katonák, jobbágyak és egyéb jöttmentek, menekültek, mehetnek amerre látnak. Elég széles a világ. Sipire!

A megmaradt személyzet nevét a mai kornak megfelelően modernizáljuk az alábbiak szerint.

Szereplők:

König Endre bankelnök és tőzsde-tanácsos.

Königné Zsertrüd, b. neje.

Herczog Ottmár szépfű, banktisztviselő.

Dr. Bánk Soma bankigazgató.

Mell Inda szubrett, Bánk barátnője.

Petúr Bálint elégedetlen díjnok.

Biberach Móni lézengő kontreminőr.

Tiborc János kiscigizda 48-as.

Előversengés.

(Szin: Körúti kávéház, vacsora után. Biberach feketét iszik és galád terveket sző. A zenekar a Stux urat interpretálja).

Ottmár: (belép s hanyagul válon veregeti Biberach Mónit):

No apukám, ami a fő,

Tuti az ügy, főzve a nő.

Biberach (szakállába rejti fondorlatait és tettetve):

Vihájszt? Miféle nő?

Ottmár:

Ugyan ne légyen már oly apatikus Kegyed öreg paralitikus.

A szubrett a drága, ama Somáé,

A jó bankigazgató komáé.

Puhára főzve, puhára mint a

Gyenge csibehús, a kis Mell Inda.

Biberach: (iszik a kétkulacsból és intrikál)

Hja az angyal? No de hány

Arasz a posztó? Van-e dohány?

Ottmár: (fölnyenesen)

Ojjé vén szivar! Nem pénz az ára, Pofára megy ez uram pofára.

Bankó az nálam nem igen termett, De mire való e deli termet?

Van-e dohány? Na ezt a tészta! Kegyed persze a nőnek pénzt ad...

(Csufondárosan kacagva el, modernül: fizetés nélkül. Főúr régies akcentusban káromkodik).

Biberach: (szakállából visszahúzza fondorlatait és tovább sző.)

Na várj te Herczog, ebatta fattya,

Ha Bánknak ezt besúgom:

A bankból menten kirúgattya. (Függőny modernül leszégyenkezik.)

Ez lenne az előjáték s ugyanilyen szerencsés tenorban, modern hangszerelésben játszódna a megmodernizált darab tovább. Hosszas lenne itt az egész munkát az avatatlan nagy közönség előtt feltárni (különben is elplagizálna valami népszerűségre és gyors sikerre áhító titkos drámairó) — ezért csak szemelvényeket mutatunk be alább.

Szemelvények.

(Bárhelyiség. Pezsgő, szepicsek, jazzband.)

Petúr Bálint (be lép, vadon körülnéz):

Igy? Ördög és Pokol! Bizon Majom Mind egyjről egyjig — mi bajom? Óppardon majdnem felejttem, Hogy régi szerepem immár elejtem, Modern vagyok, modern az angyalát Pezsgőt és nőt ide! Nahát.

Sárlsztont a magyarnak, aki nemjóját, Sútba vágjuk a konzervatív pólyát. Van dohány főúr, tegnap volt elseje, Bangóval tömve börtárcám belseje!

(Duhajul előránt fokosából egy egy fűzfánfűtyülőt és rézangyalosan pikulál. Majd kihúzza a kaszát a csizmaszárból, megkocogtati vele a délibábos zsalugáttert és népieschen dall. Ide igen pantentul illenék egy kis látványosság: magyarruhás, marokszedő görlicék, néhány aktuális kuplé a politikai helyzetről, banántánc és egyéb nemzeties tősgyökerek.)

Bánk és Mell Inda belépője.

(Autótülkölés. Dr. Bánk Soma érkezik a lokálba. Frissen vasalt szmoking, monokli, finom szivar.

Legalábbis Portorigó.)

Főúr: (hajlong) kezitesókolom alázatos jóestécskét gyönyörű méltóságos úr . . . (hátra) banda kuss,

tangót, tancicseket a kegyelmes úr rózsás füleibe.

Bánk: (körülnéz, Peturt látva kiköp) Hallja főúr, ilyen link pasasokkal nem ülök egy csárdában.

(Petúrnak kiteszik a szűrét, persze elégedetlenkedik, mint afféle nemes. Kívül találkozik Tiborccal, aki zöldhitelt akart kieszközölni a banknál, de kinevették. Együtt mennek egy budai kiskocsmába keseregni.)

(Bánknek a fülebe sirvavigadó Csicsónékat zokog a szakszofon.)

Mell Inda (bokorugró szoknyában bepattan s énekel):

Samu, Samu, Samukám

Fizesd ki a vacsorám . . .

(Szemérmesen Bánk ölébe perdül)

Főúr kegyed öreg piszok,

Ma hat vödör pezsgőt iszok!

(Töltött aranyórát vacsoráznak, ropogós ezresekkel törlik szájukat és Havanna-szivarral Dunát rekesztetnek. Afféle nagyúri módon).

*

Hát így festene a megmodernizált Bánk végig. Több izelitőt egyelőre nem adunk, lévén ez is elég a kívánt hatáshoz. Lehet uraim, színigazgató uraim, lehet, folytatást lehet. A művészek bevonulnak, az előadás kezdetét veszi.

Ki.